

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Bernardini Scardaeonii Patauini Presbyteri de Castitate Libri Septem

Scardeone, Bernardino

Venetiis, 1542

Pudicitiam omni aetati, atq[ue] ordini esse praecipuo ornamento cap. lix

urn:nbn:de:hbz:466:1-30433

DE RATIONE COERCEN. LIBID.
niōres. Nihil pfecto magis reddit hominē impudentē
q̄ cōsuetudo peccandi. Nā ex cōsuetudine praua suscipit
humana mens habitū quendā licentiamq; peccādi,
ut quum hō ēt grauisime peccet, peccare se nesciat, aut
potius nō aduertat: sicut ille, q̄ assidua, atq; in ueterata fe-
bre corripitur: nā quis ea in uenis, & in medullis in sede
rit, tñ se febricitare nō sentit: & quū ceteri eū cōsumi acri-
lue cōspiciant, solus ipse q̄ sustinet, prae lōgo usu morbū
suū discernere nescit. Quod genus morbi est sane pessī-
mum, nullis fere praeceptis, nullis monitis, aut medellis
curandum. Raro enim uel nunq̄ eiusmodi homines
ab errore suo respicere possunt: quū uitium non agno-
scant suum: atq; cūcta sibi ex sua libidine indulgeant, nul-
lius sese consilio aut curationi credentes.

Pudicitiam omni aetate, atq; ordini esse praeipuo
ornamento. Cap. LIX.

Eccle. 31.

Praeterea ad hanc uirtutē castitatis amplexādā,
nō tm̄ nos religionis metus astringere debet: sed
ēt institutio uitae, & fortunae, & aetatis, & ordinis,
& sexus ratio suadere, & cohortari. Et, n. si fueris iuuenis,
cogitandū est tibi pudorē castū, & florē immaculatū tali
aetate esse pulcherrimū. Laudatur, n. in sacris literis, q̄ pos-
tuit transgredi, & nō est transgressus, & facere mala. & nō
fecit. Si uero uergis iam in seniū, cogita nihil esse foedius
senili libidine. Nullo q̄dem nō uitae tpe effluere luxuria
turpe est: at in senectute foedisimum. Si sacerdos es, &
Christi mysteriis mācipatus, meditare omnem tibi libidi-
nis sordē interdici, ut impollutus, & absq; macula Deo
assistas: purusq; & incōtaminatus deseras. Si coniuga-
tus es, tecū uelim corde uolutes q̄ inhonestā, & impro-
bā rē agas: si una nō cōtentus uxore, matrimonii pudici-
tiam uoles. Si uero solutus inique atque cogita q̄ pro-
uerse facias, reiecto cōiugio, qd̄ adire licite possis, mere-
triciis sordibus, contra ius fasq; turpiter inq̄nari. Si diues
fueris cōsidera, q̄ magno tibi esse posset decori, si fama
cōtinentiae diuitiarum quoq; accesserit cumulo. Si paup̄

es, cōplēdere aīo, q̄ magno sit tibi dedecori futurum, si paupertatis incōmodis, et impudicitiae sordes adieceris. Si formosus es, dilce aīum q̄tūuis candidū, & purum in fieri solere libidine: atq; eodē mō corpus quātūlibet speciosum luxu, ac uenere, reddi turpissimū. Si uero de formis fueris, scito te multo et deformiorē effici incōtinentia. Si uir sis, animaduertas nihil esse effeminatius hoīe libidinoso. Si foemina scire debes nihil magis decere mulierē, q̄ pudicitia. Sed qm̄ de foeminis facta est hic tēperriua mentio, & iā ad opis finē appropinquamus, eas ipsas admonitas esse uelim, ne regrant a me sibi seorsum a uiris cōtinentiae p̄cepta pponi: qm̄ par ratio est, & uiris libis, & muliebris cōtinentiae: nec alia certe disciplina foeminis opus est, q̄ ea, qua hactenus instruximus uiros. Eas dē sane censetur natura, et si mulieres habeantur, magis molles, & uiri magis impudentes. Sed iā uoluminis modus admonet, ut ad finē maturemus: satis esse arbitror dictū hactenus de castitate. Verū anteq̄ imponamus extremā his cōceptis manū, pauca q̄dā prius de p̄cōnitētia, quasi colophonē (ut aiūt) breuiter addēda cēsul. Hoc est enim ultimū remediū lapsis ut q̄ p̄ fragilitatem cecidit in p̄c̄m, mox p̄ p̄cōnitētia instauret ad gratiā, et p̄seueret postmodū reasūptis uiribus in firmo p̄posito cōtinentiae.

Necessariam esse p̄cōnitentiam pro impetranda uenia peccatorum. Cap. LX.

Poenitentia (ut eloquenter tradit lactātius) nō minū locū iter uirtutes hēt. Vt. n. magnae fragilitatis est cadere: ita magnae est fortitudinis surgere: nec minoris fortassis q̄ stare. Nā reuocare gradū, superasq; euadere ad auras, Hoc opus, hic labor est, ut ait poeta. Nō parū negocii est, ut aliq; ab iniqua cōsuetudine se ita reuocet, ut in uia possit redire uirtutis. Facilius quidē est (D. Ambrosio auctore) inueniri, qui recte seruauerint innocentiam, quam qui congrue aegerint p̄cōnitentiam. Hāc est enim (modo tempestiue adeatur) medicina uulnerum: naufragii tabula: profugium, portusq; salutis.